

การศึกษาองค์ประกอบของจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษา
ในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
A Study of Factor Analysis of Public Consciousness
of University's Students in Bangkok Area

อนุพนธ์ คำปัน¹, จารุวรรณ สกุลคุ², อรรณพ โพธิสุข² และ จันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์²
Anupon Kampan, Jaruwan Sakulku, Annop Phothisook
and Jantarat Phutiariyawat

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี จากสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2557 จำนวน 624 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสถาบันการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามจิตสาธารณะ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยผลค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและผลการทดสอบที่ ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจิตสาธารณะ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น, ความรัก ความเอื้ออาทรและความสามัคคี, การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม,

¹นิสิตระดับปริญญาเอก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ, การยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น, การมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน, การติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ, การมีองค์ความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้

มีค่าความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถวัดองค์ประกอบจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครได้

คำสำคัญ: จิตสาธารณะ นิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to study the public consciousness components of under graduate students in higher education's institutes in Bangkok. The subject were 624 students randomly selected from 19 universities in Bangkok area in academic year 2014. The instrument used for collecting data was a Likert-type, five-point rating scale questionnaire of 96 items on public consciousness. The statistical method used for analytical data included percentage, mean, stand deviation, confirmatory factor analysis and t-test.

The results shows that the confirmatory factors analysis significantly confirmed that the method of the public consciousness could be characterized into eight factors: co-problem awareness wisdom, Love generosity and unity, Social participation, Public Responsibility, To praise honor others, Standard working, Continuous communication and cooperative network connection, Knowledging and knowledge acquisition capacity.

This eight factors had high loading at the .05 significant level and could be used to measure the public consciousness of university students Bangkok.

Keywords: Public consciousness, University students, University

หลักการและเหตุผล

สังคมปัจจุบัน อยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีลักษณะพลวัต และกระแสการพัฒนายุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้สังคมมีค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับวัตถุนิยม มากกว่าที่จะให้ความสำคัญทางด้านจิตใจ จึงส่งผลให้สภาพสังคมเสื่อมโทรมลงอย่างเห็นได้ชัด และนับวันยิ่งรุนแรงและชัดเจน นับตั้งแต่ปัญหาโลกร้อน ปัญหาความแปรปรวนของดินฟ้าอากาศ ปัญหาความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ปัญหาการแย่งชิงทรัพยากร และปัญหาความเสื่อมโทรมทางด้านคุณธรรมจริยธรรมจนเกิดอาชญากรรม จนเป็นที่มาทำให้เกิดกระแสเรียกร้องให้บุคคลในสังคมมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม มีจิตสาธารณะ หรือมีจิตอาสา ที่สามารถกระทำการเพื่อแก้ปัญหาวิกฤตต่างๆที่เกิดขึ้นตั้งแต่ระดับบุคคลจนถึงระดับสังคม และส่งผลในมหาวิทยาลัยหลายแห่งมีการผลักดันขับเคลื่อนเรื่อง มหาวิทยาลัยเพื่อสังคม (University Social Responsibility: USR) (อำนาจ เย็นสบาย. 2551: 167-168)

จิตสาธารณะ (Public Consciousness) เป็นการแสดงความรู้สึกที่มีต่อกิจกรรมและปัญหาของส่วนรวม เพื่อแสดงความรับผิดชอบและช่วยเหลือต่อสาธารณะสมบัติ ไม่กระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ร่วมกันปกป้องดูแลรักษา ร่วมแก้ไขปัญหา ติดตามประเมินผล รับผิดชอบต่อส่วนรวมจิตสาธารณะ ยังเป็นการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งผิด เน้นความเรียบง่าย ประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 2542: 14) และจิตที่มีการเสียสละ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แสดงถึงการเป็นรูปธรรมของความเป็นเพื่อนมนุษย์ที่มีความเมตตากรุณา และมีส่วนสำคัญทำให้เกิดสิ่งดีงามในสังคม(ประเวศ วะสี. 2551: 11) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมชาวพุทธ การเป็นอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือส่วนรวม การคิดถึงประโยชน์สุขของบุคคลอื่น การลดละตัวตน เสมือนเป็นการปฏิบัติธรรมอย่างหนึ่งในพุทธศาสนา ซึ่งจิตสาธารณะจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเรามีความตระหนักว่าเราเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพราะฉะนั้นจิตสาธารณะไม่ได้มีความหมายแค่การช่วยเหลือคนที่เดือดร้อนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การปฏิรูปสังคมหรือช่วยให้สังคมดีขึ้น จิตที่ไม่นิ่งดูตายต่อสังคม หรือความทุกข์ยากของผู้คน และปรารถนาเข้าไปช่วย ไม่ใช่ด้วยการให้ทานให้เงิน แต่ด้วยการสละเวลา ลงแรงเข้าไปช่วย จะส่งผลให้จิตเป็นสุขที่ได้ช่วยผู้อื่น (พระไพศาล วิสาโล. 2554: 11-12)

ในสภาพปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษายังไม่สามารถสร้างความรู้เพื่อนำเสนอชี้ทางออกทางเลือกที่ดี และความรับผิดชอบต่อสังคม และช่วงวิกฤติของประเทศที่ผ่านมา จะเห็นได้

ชัดเจนว่ามหาวิทยาลัยขาดความรับผิดชอบต่อสังคม บทบาทของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยยังขาดการเชื่อมโยงเพื่อหาทางออก ขาดการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านคุณธรรมความดี และการป้องกันการคอร์รัปชัน ตลอดจนการสร้างพลเมืองที่ดีให้มีจิตสาธารณะ (ผู้จัดการออนไลน์. 2557: ออนไลน์) และนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษายังมีจิตสาธารณะไม่เหมาะสม เช่น ไม่ช่วยกันรักษาสมบัติของสถาบัน การใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้าอย่างฟุ่มเฟือย การทิ้งขยะไม่ถูกที่ และยังพบว่าจิตสาธารณะยังไม่ได้ฝังลึกในจิตใจ เป็นเพียงความรู้สึกชั่วครู่ แม้ว่าในช่วงที่ทำกิจกรรมจิตสาธารณะ นิสิตส่วนใหญ่จะมีอารมณ์ร่วม และมีความรู้สึกเสียสละ แต่เมื่อเวลาผ่านไปจะสังเกตว่า ถ้าให้ริเริ่มทำกิจกรรมจิตสาธารณะด้วยตนเอง จะไม่ทำ และยังขาดการเสียสละเพื่อส่วนรวม (นลินา ประไพรัชสิทธิ์. 2557: สัมภาษณ์) และจากสภาพยุคปัจจุบันที่ทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและวัฒนธรรมต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน สถาบันอุดมศึกษายังบกพร่องในด้านการเตรียมการพร้อมรับกับสิ่งต่างๆ นิสิตนักศึกษาเรียนเพื่อสอบผ่านเพื่อให้ได้ แต่ขาดจิตสำนึกในค่านิยมที่จะต้องเรียนให้ดีที่สุด มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีและให้มีความรู้อย่างกว้างขวางและลึก นิสิตนักศึกษาจำนวนมากมีค่านิยมความฟุ้งเฟ้อสูง จนกระทั่งมีข่าวการขายบริการทางเพศเพื่อให้มีเงินมาใช้จ่ายมากๆ นิสิตนักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่เป็นรักร่วมเพศหญิงประเภททอมมีค่านิยมหรือแฟชั่นที่แข่งขันมีคู่รักหญิงมากกว่านิสิตนักศึกษาหญิงที่ไม่เคยเป็นรักร่วมเพศประเภททอม และเมื่อในวัยเรียนไม่มีจิตสำนึกที่จะให้บรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนที่ดีที่สุดเท่าที่จะทำ ส่งผลให้เมื่อไปทำงานก็จะขาดจิตสำนึกในการทำงานให้ดีมีผลสัมฤทธิ์สูง ผลคือเราจะมีบุคคลที่ทำงานที่ขาดจิตสาธารณะและค่านิยมที่ทำงานเพื่อประโยชน์ของชาติและประชาชนอย่างแท้จริง (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา. 2556: ออนไลน์) และยังพบว่า สภาพสังคมภายในสถาบันอุดมศึกษา นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความเป็นปัจเจกบุคคลมากขึ้น เนื่องจากปัจจัยจากการแข่งขันทางการเรียน การบริโภคนิยม การพัฒนาเทคโนโลยี ทำให้ความสนใจในการช่วยเหลือผู้อื่นลดน้อยลง พร้อมทั้งประสิทธิภาพในการเป็นพลเมืองที่ดีของรัฐยังลดลง เพราะวานิสิตนักศึกษามุ่งแต่สนใจเรื่องการเรียน จนทำให้ไม่มีเวลาที่จะคิดช่วยเหลือสังคม จึงทำให้เห็นความชัดเจนของสังคมไทยในกลุ่มนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาว่าขาดจิตอาสา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเป็นส่วนหนึ่งเพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคม (วิศวะ ชาตรีกุล. 2556: ออนไลน์)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบของจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของจิตสาธารณะ ซึ่งได้ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น 2) ความรัก ความเอื้ออาทรและความสามัคคี 3) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม 4) ความรับผิดชอบต่อสาธารณชน 5) ยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น 6) มีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน 7) มีการติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ 8) มุ่งองค์ความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้สำหรับองค์ประกอบของจิตสาธารณะ ทั้ง 8 นี้ เป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับการพัฒนาจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อการเจริญเติบโตอย่างมีคุณธรรม มีจิตสาธารณะที่พร้อมจะช่วยเหลือสังคมและประเทศต่อไป

สำหรับความหมายขององค์ประกอบของจิตสาธารณะทั้ง 8 องค์ประกอบนั้นสรุปได้ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น หมายถึง การมีแนวคิดร่วมกันรับรู้และตระหนักถึงทิศทางและเป้าหมายในอนาคตเพื่อการลดความขัดแย้งในสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

2. ความรัก ความเอื้ออาทรและความสามัคคี หมายถึง การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกต่อการช่วยเหลือสังคม มีความรักและความเอื้ออาทรต่อสังคม ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ มีความรับผิดชอบ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และการเคารพสิทธิของผู้อื่น

3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม หมายถึง การรับรู้ในกิจกรรมของสังคม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การให้ความร่วมมือเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ การใช้สิทธิและการเคารพสิทธิของผู้อื่นในกิจกรรมเพื่อสังคม การรู้จักคิดริเริ่มกิจกรรม การพิจารณาและการวางแผนในกิจกรรมเพื่อสังคม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการผลักดันให้เกิดกิจกรรมเพื่อสังคม

4. ความรับผิดชอบต่อสาธารณชนหมายถึง การรับรู้ความรู้ความสามารถของตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาของสังคม มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคม และมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ

5. การยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น หมายถึง การรับรู้ในบทบาทของตนเอง ยอมรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างเสมอภาค การยกย่องผู้อื่นด้วยความจริงใจ

6. การมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน หมายถึง การรับรู้และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการในปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง รู้จักเชื่อมโยงปัญหา วิเคราะห์ปัญหา วางแนวทางแก้ไขปัญหอย่างมีระบบ รวมถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงแนวทางป้องกันในอนาคต

7. การติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ หมายถึง ความร่วมมือในการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันในการแก้ไขปัญหา การเชื่อมโยงปัญหา และวิธีการที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย มีการเรียนรู้ ปฏิบัติร่วมกันอย่างเต็มที่ และติดต่อสื่อสารเพื่อประสานการทำงานอย่างต่อเนื่อง

8. การมีองค์ความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้ หมายถึง การเรียนรู้จากการร่วมกิจกรรม การสร้างความรู้ขึ้นมาใหม่เพื่อปรับใช้ การเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อค้นหาแนวทาง การแก้ไขปัญหา การคิดวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดเงื่อนไขในการจัดกิจกรรม และการพัฒนาความรู้ในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research approach) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 19 สถาบัน ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 624 คน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยใช้สถิติต่างๆ คือ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ด้วยสถิติความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 2) วิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้ (1) 1.00-1.49 = น้อยที่สุด (2) 1.50-2.49 = น้อย (3) 2.50-3.49 = ปานกลาง (4) 3.50-4.49 = มาก และ (5) 4.50-5.00 = มากที่สุด 3) วิเคราะห์องค์ประกอบจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปแล้วยืนยันผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.9 ศึกษาในชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 29.0
2. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจิตสาธารณะ

องค์ประกอบจิตสาธารณะ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น (QV)	3.54	0.45	มาก
ความรัก ความเอื้ออาทรและความสามัคคี (QS)	3.62	0.45	มาก
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม (QC)	3.76	0.49	มาก
การมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน (QR)	3.93	0.42	มาก
การยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น (QH)	3.82	0.40	มาก
ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ (QW)	4.02	0.46	มาก
การติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ (QF)	3.58	0.62	มาก
การมีองค์ความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้ (QK)	3.62	0.57	มาก
รวม	3.74	0.37	มาก

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจิตสาธารณะโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.74$) ในรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะด้วยคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.02$) รองลงมา การมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.93$) และการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ($\bar{x} = 3.54$) มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy

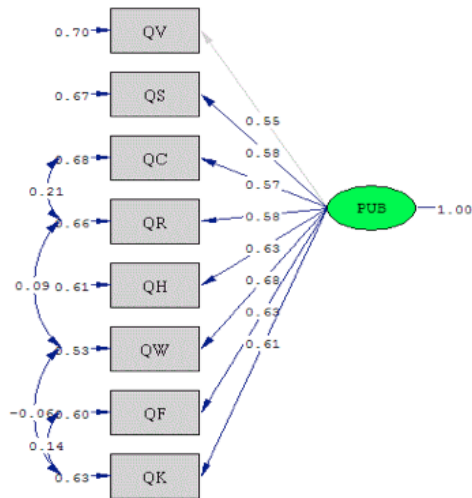
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy		0.913
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-square	68006.852
	Df	4560
	p-value	0.000

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าสถิติ Bartlett's test of Sphericity มีค่า 6806.825 ($p\text{-value} < .000$) แสดงว่า เมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมตริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าดัชนีไกเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) หรือค่า KMO มีค่า 0.913 แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันเหมาะสม

4. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัว จากนั้นจึงตรวจสอบความกลมกลืนระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลโดยการประเมินความพอเหมาะพอดีของการเข้าได้กับข้อมูล

(Goodness-of-Fit Statistics) ด้วยดัชนีที่ใช้ตรวจสอบความกลมกลืนหลายตัว ได้แก่ X^2/df , X^2 , RMSEA, GFI, AGFI, CFI, IFI, NFI, RMR, CN ผลการวิเคราะห์ที่แสดงในภาพ 1 ตารางที่ 3 และตารางที่ 4

Chi-Square=24.86, df=16, P-value=0.07229, RMSEA=0.031

ภาพที่ 1 องค์ประกอบเชิงยืนยันย่นจิตสาธารณะ

ตารางที่ 3 ค่าสถิติวัดความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุที่ปรับปรุงกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
x^2/df	ไม่เกิน 2	1.55	ผ่าน
p-value	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	0.07229	ผ่าน
NFI	มากกว่า 0.90	0.99	ผ่าน
CFI	มากกว่า 0.90	1.00	ผ่าน
IFI	มากกว่า 0.90	1.00	ผ่าน
GFI	มากกว่า 0.90	0.99	ผ่าน
AGFI	มากกว่า 0.90	0.98	ผ่าน
RMSEA	ต่ำกว่า .05	0.012	ผ่าน
RMR	เข้าใกล้ศูนย์	0.031	ผ่าน
CN	มากกว่า 200	726.25	ผ่าน

จากตารางที่ 3 แบบจำลองสมการโครงสร้างที่ดำเนินการปรับให้ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ยอมรับได้โดยพิจารณาจากค่าสถิติคือค่า χ^2/df เท่ากับ 1.55 มีค่าน้อยกว่า 2.00 ถือว่าผ่านเกณฑ์ ค่า p-value มีค่าเท่ากับ 0.07339 มีค่ามากกว่า 0.05 ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ค่า Root Mean Squared Residuals (RMR) เท่ากับ .0012 น้อยกว่า .05 ถือว่าผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ค่า Root Mean Squared Error of Approximation (RMSEA) เท่ากับ .0031 มีค่าน้อยกว่า 0.05 ถือว่าผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ค่า Goodness of Fit Index (GFI) เท่ากับ 0.99 มีค่ามากกว่า .90 ถือว่าผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ค่า Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) เท่ากับ 0.98 มีค่ามากกว่า .90 ถือว่าผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ค่า Normed Fit Index (NFI) เท่ากับ 0.99 มีค่ามากกว่า .90 ถือว่าผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ ค่า Incremental Fit Index (IFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 มีค่ามากกว่า 0.90 ถือว่าผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ ค่า Comparative Fit Index (CFI) เท่ากับ 1.00 มีค่ามากกว่า .90 ถือว่าผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้และ Critical N(CN) เท่ากับ 726.25 มีค่ามากกว่า 200 เมื่อพิจารณาผลของค่าสถิติทดสอบของแบบจำลองสมการโครงสร้างที่ปรับแก้แล้ว (adjust model) กับเกณฑ์มาตรฐานตามข้อเสนอแนะของ Joreskog,&Sorbom (1996, pp.121-122) พบว่าค่าสถิติของแบบจำลองทุกค่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ทั้งหมด

ตารางที่ 4 ผลการประมาณค่าการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบจิตสาธารณะ

องค์ประกอบ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ มาตรฐาน	R ²	t	CR	AVE
QV	0.55	0.30	--	0.85	0.53
QS	0.58	0.33	10.18*		
QC	0.57	0.32	10.07*		
QR	0.58	0.34	10.00*		
QH	0.63	0.39	11.09*		
QW	0.68	0.47	11.09*		
QF	0.63	0.40	10.65*		
QK	0.61	0.37	10.14*		

* หมายถึง นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (t-value>2.58)

จากตารางที่ 4 พิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (standardize factor loading) พบว่า มีค่าเกินกว่า .50 ทุกองค์ประกอบ มีค่าตั้งแต่ 0.55-0.68 ตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมากที่สุด คือ QW ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดเท่ากับ 0.68 รองลงมาคือ QH เท่ากับ QF มีค่าเท่ากับ 0.63 และน้อยที่สุดคือ QV มีค่าเท่ากับ 0.55 เมื่อพิจารณาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE) และค่าสถิติ t พบว่า แตกต่างจาก 0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่าR²ซึ่งเป็นค่าที่บอกสัดส่วนความแปรผันระหว่างตัวแปรสังเกตได้กับองค์ประกอบรวม (communalities) พบว่า QW มีค่า R² มากที่สุดเท่ากับ 0.47 รองลงมา QF มีค่าเท่ากับ 0.40 และน้อยที่สุดคือ QV มีค่าเท่ากับ 0.30 นอกจากนี้ มีค่าความเที่ยง (CR) สูงเท่ากับ 0.85 (ค่ามากกว่า 0.60) และองค์ประกอบอธิบายความแปรปรวนของตัวแปร(AVE) ในองค์ประกอบได้สูงเท่ากับ 0.53 (ค่ามากกว่า 0.50) ดังนั้นองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในองค์ประกอบจิตสาธารณะมีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์ที่ได้นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนรวมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นค่ามาตรฐานแล้ว

สรุปได้ว่าแบบจำลองการวัดองค์ประกอบเชิงยืนยันของจิตสาธารณะมีความเหมาะสมและกลมกลืนกันกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและความน่าเชื่อถือในระดับที่ยอมรับได้โดยมีองค์ประกอบที่มีน้ำหนักมากที่สุดคือ ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ (QW) รองลงมาการยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น (QH) และการติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ (QF) และน้อยที่สุด การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น (QV)

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยที่พบว่า ความรับผิดชอบต่อสาธารณะเป็นองค์ประกอบของจิตสาธารณะที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ความรับผิดชอบต่อสาธารณะเป็นพฤติกรรมในการแสดงความสำคัญต่อตนเองและส่วนรวม ซึ่งบุคคลแสดงออกมา ซึ่งสอดคล้องกับ ที่ชาย โพธิ์สีตาและคณะ (2540:14-15) ใช้คำว่า จิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติและให้ความหมายเชิงพฤติกรรมไว้ว่า คือ การใช้สาธารณสมบัติอย่างรับผิดชอบหรือการรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติซึ่งมีนัยสองประการได้แก่

1.1 การรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้และการกระทำที่จะก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธารณะสมบัตินั้นๆ รวมไปถึงการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณสมบัติในวิสัยที่ตนสามารถทำได้

1.2 การเคารพสิทธิและใช้สาธารณสมบัติของผู้อื่น โดยการคำนึงว่า ผู้อื่นมีสิทธิในกาใช้เช่นเดียวกัน และจะต้องไม่ยึดสาธารณสมบัตินั้นไว้เป็นของส่วนตัว และไม่ปิดกั้นโอกาสใช้ประโยชน์สาธารณสมบัติของผู้อื่น

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี ยิ่งรักพันธุ์ (2550) พรพรรณ พรศพวก (2550) และสุคนธรส หุตะวัฒนะ(2550) ซึ่งศึกษาพฤติกรรมที่แสดงออกความรับผิดชอบต่อสาธารณะ กำหนดตัวชี้วัดจากการดูแลรักษาของส่วนรวม ใช้ของส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่ ลักษณะของการใช้ของส่วนรวม รู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดและทะนุถนอม

2. ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของจิตสาธารณะอื่นๆ ที่มีค่าน้ำหนักรองลงมาได้แก่ การยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น และการติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ การมีองค์ความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้ ความรัก ความเอื้ออาทรและความสามัคคี การมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม และน้อยที่สุด การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการปลูกฝังเกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะได้มีการพยายามอย่างต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาและสอดคล้องกับนโยบายการการผลิตนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ลึก รุ้รอบและมีจิตสำนึกเชิงจริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยพัฒนาหลักสูตรให้มีกิจกรรมควบคู่กับการเรียนการสอนและสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับสังคม นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่มีบทบาทอันสำคัญใน การพัฒนาประเทศ ภาระหน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศที่กำลังพัฒนาคือ การผลิตคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านจริยธรรม ความรู้ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ เพื่อออกไปรับใช้สังคม และเพื่อการพัฒนาประเทศ การที่จะพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ดังกล่าว ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ นับตั้งแต่การบริหาร การจัดการเรียนการสอนและงาน กิจกรรมนักศึกษา ดังนั้นงานกิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นงานหนึ่งที่มีบทบาทอย่างกว้างขวาง ในการที่จะช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอ้อมใจ วงษ์มณฑา (2549) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งพบว่าระดับจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้าพเจ้าต้องการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ข้าพเจ้าชอบทำงานเป็นกลุ่มหรือหมู่ คณะ เพราะก่อให้เกิดความรักความสามัคคีกัน และข้าพเจ้าจะแบ่งปันสิ่งของให้กับเพื่อนๆ และรุ่นน้องที่มีฐานะยากจน หรือให้ความช่วยเหลือพวกเขาด้วยความเต็มใจ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเรียม นมรักษ์ (2552) เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบของจิตสาธารณะของนักศึกษาในองค์กรนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งพบว่า องค์ประกอบของจิตสาธารณะของนักศึกษาในองค์กรนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงประกอบด้วยการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ความรัก ความเอื้ออาทรและสามัคคี การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น มีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน มีการติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงช่วยความร่วมมือ มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีองค์ความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ผลจากการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า จิตสาธารณะของนักศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงควรจัดหลักสูตรฝึกอบรมในด้านนี้เพิ่มมากขึ้น
2. สถาบันอุดมศึกษาควรมีการสร้างจิตสาธารณะแก่นักศึกษาตั้งแต่การเรียนในชั้นเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมต่างๆทั้งในวิทยาลัยและชุมชนอย่างต่อเนื่องและให้นักศึกษาสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม
3. สถาบันอุดมศึกษาควรมีการปฐมนิเทศนักศึกษาให้ทราบถึงบทบาทของชุมชน ปัญญาชนที่นอกจากเป็นคนดีแล้วต้องเป็นคนที่พึงของสังคมและประเทศชาติได้ด้วย ฝ่ายกิจการนักศึกษาของแต่ละคณะควรมีกิจกรรมการณรงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกสาธารณะให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษาเช่นโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้มีจิตสาธารณะเป็นต้น
4. ผู้ปกครองอาจารย์เพื่อนและผู้เกี่ยวข้องที่จะช่วยกันส่งเสริมให้นักศึกษามีจิตสาธารณะสูงขึ้นควรเน้นการเรียนการสอนที่เป็นลักษณะของกิจกรรมมากขึ้นหรือมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้

มีปฏิสัมพันธ์ทั้งต่อผู้สอนและเพื่อนๆ ได้รู้จักคิดวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
อย่างแท้จริงสำหรับผู้ปกครองควรมีการให้คำปรึกษามีส่วนร่วมในการปลูกฝังและส่งเสริม
จิตสาธารณะให้กับนักเรียนรวมถึงการให้คำแนะนำในการเลือกรับสื่อที่เหมาะสมทั้งนี้เพื่อ
ส่งเสริมให้นักศึกษามีจิตสาธารณะทำให้นักศึกษามีจิตสำนึกที่ดีมีบุคลิกภาพพฤติกรรมและ
ค่านิยมเป็นไปในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม

5. สถาบันอุดมศึกษาควรจัดกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาที่มีผลการเรียนดี
ได้แสดงความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยกันจัดโครงการติวเข้มนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ
เช่นโครงการการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) โครงการพี่ติวน้องโครงการ
เพื่อนช่วยเพื่อนโครงการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโครงการค่ายพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
โครงการพี่เลี้ยงวิชาการ เป็นต้น

6. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปพิจารณา
จัดแนวทางฝึกอบรมหรือจัดกิจกรรมให้กับนักศึกษาต่อไปนอกจากนี้ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูล
พื้นฐานสำหรับการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ชาย โปธิสิตา. (2540). รายงานการวิจัยเรื่องจิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ : ศึกษารายกรณี
กรุงเทพมหานคร. สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และอ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2549). รายงานการวิจัยเรื่องบทบาทสถาบัน
อุดมศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมและค่านิยมของเยาวชนในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้. ศูนย์ส่งเสริมคุณธรรม : กรุงเทพมหานคร.
- นลินา ประไพรัชสิทธิ์. (2557,30 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย อนุพนธ์ คำปัน ที่คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ประเวศ วะสี. (2551). จิตอาสาพัฒนาชนบท กรณีศึกษา : กลุ่มอาสาพัฒนา
มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2557). หมอเกษม ชวน มหา'ลัย ปั้นศิษย์จิตอาสา. สืบค้นเมื่อ
17 กุมภาพันธ์ 2558,จาก <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9570000068671QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9560000026293>

- พระไพศาล วิสาโล. (2554). **จิตอาสา แค่เปลี่ยนมา ให้ ความสุขก็เข้ามา ในจิตอาสา**
สุขง่ายๆ แค่มือทำ. กรุงเทพฯ: ส.เอเชีย เพลส (1989) จำกัด.
- ภัทธิยา งามนุช. (2549). การวิเคราะห์คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษา
ในสถาบันอุดมศึกษา. **วารสารนักบริหาร** 26(3), หน้า 107.
- วิศวะ ชาตรีกุล. (2556). **อบรมผู้นำนักกิจกรรมเพื่อสังคม**. สืบค้นเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2558,
จาก [http://www.changemakers.com/th/project/อบรมนักกิจกรรมอาสา
เพื่อชุมชน](http://www.changemakers.com/th/project/อบรมนักกิจกรรมอาสาเพื่อชุมชน)
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2542). **วาระการวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤตเพื่อ
ฟื้นฟูชาติ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์
และสิ่งแวดล้อม
- สำนักวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา. (2556). **ปัญหาจิตสำนึกค่านิยม**. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์
2558, จาก [http://province.m-culture.go.th/songkhla/?/article/12/view/41/
บทความเผ่าระวัง-ปัญหาจิตสำนึกค่านิยม%20\(Values\)](http://province.m-culture.go.th/songkhla/?/article/12/view/41/บทความเผ่าระวัง-ปัญหาจิตสำนึกค่านิยม%20(Values)).
- อำนาจเย็นสบาย. (2551). **จิตสำนึกสาธารณะ**. ใน **จิตสำนึกสาธารณะ**. หน้า 167-168.
กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์
- Joreskog, K. G., & Sorbom. C. (1996). **LISREL 8 structural equation modeling**.
Lincolnwood, IL.:Scientifi Software International.